

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 444/2025
03.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету против учиниоца АА, због противправног дела у закону предвиђеног као кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца учиниоца АА, адвоката Немање Ђурковића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Београду К 5/24 од 12.09.2024.године и Апелационог суда у Београду Кж1 1226/24 од 21.01.2025. године, у седници већа одржаној дана 03.04.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца учиниоца АА, адвоката Немање Ђурковића, поднет против правноснажних решења Вишег суда у Београду К 5/24 од 12.09.2024.године и Апелационог суда у Београду Кж1 1226/24 од 21.01.2025. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду К 5/24 од 12.09.2024. године према учиниоцу АА, због учињеног противправног дела у закону предвиђеног као кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 2. Кривичног законика, изречена је мера безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи која ће се спровести у служби за психијатрију Дома здравља Лазаревац, имајући у виду место пребивалишта окривљеног – учиниоца, при чему је одређено да мера може трајати док постоји потреба за њом, али не дуже од три године. Уколико се окривљени не подвргне лечењу на слободи или га самовољно напусти, или поред лечења наступи опасност да поново учини противправно дело предвиђено у закону као кривично дело, тако да је потребно његово лечење и чување у одговарајућој здравственој установи суд ће изрећи обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи.

Истим решењем, на основу члана 87. КЗ, према учиниоцу АА изречена је мера безбедности одузимање предмета и то једног скалпела дужине сечива 10 цм. Применом одредбе члана 264. став 4. ЗКП, учинилац АА је ослобођен дужности плаћања трошкова кривичног поступка и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава суда.

Решењем Апелационог суда у Београду Кж1 1226/24 од 21.01.2025. године одбијена је као неоснована жалба бранилаца учиниоца АА, а првостепено решење је потврђено.

Бранилац учиниоца АА, адвокат Немања Ђурковић, поднео је захтев за заштиту законитости против наведених правноснажних решења, због повреде закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, док из образложења захтева произлази да пресуде побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те преиначи побијана решења тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, као и да у смислу члана 488. став 2. ЗКП обавести браниоца о седници већа.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним решењима против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац учиниоца АА, адвокат Немања Ђурковић, у образложењу захтева истиче да изрека првостепеног решења не садржи сва обележја кривичног дела предвиђена у КЗ из члана 317. С тим у вези истиче да у изреци није наведено „међу народима или етничким заједницама које живе у Србији“, а који елемент бића кривичног дела представља обележје кривичног дела и на основу чега се конкретизује нетрпељивост народа или етничких заједница, па изрека првостепеног решења не садржи битна обележја бића кривичног дела наведена у члану 317. КЗ. По наводима одбране није јасно наведено да ли је окривљени својим радњама – угрожавањем сигурности изазвао верску мржњу и нетрпељивост народа или етничких заједница и којих народа или етничких заједница. Поред тога, бранилац је истакао да је учинилац исте вере и националности као и оштећени и да причају истим страним језиком, те да припадник муслиманске вере не може изазвати мржњу и нетрпељивост према другом припаднику муслиманске вере.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су, по налажењу овог суда, неосновани.

Кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 1. Кривичног законика чини онај ко изазива или распирује националну, расну или верску мржњу, или нетрпељивост међу народима или етничким заједницама које живе у Србији. Ставом 2. истог члана је прописана строжа казна уколико је дело из става 1. овог члана учињено принудом, злостављање, угрожавањем сигурности, излагањем порузи националних, етничких или верских симбола, оштећењем туђих ствари, скрнављењем споменика, спомен – обележја или гробова.

По оцени овога суда, у чињеничном опису радње извршења учиниоца АА датом у изреци првостепеног решења, наведене су све чињенице и околности које чине законска обележја противправног дела у закону предвиђеног као кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 1. Кривичног законика, због којег је учиниоцу изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи, имајући у виду да се ради о неурачунљивом учиниоцу. Изрека правноснажног решења садржи како објективна обележја, у односу на радњу извршења (...угрожавањем сигурности изазвао верску мржњу и нетрпељивост на тај начин што је ушао у двориште верског објекта Бајракли Џамије за време вршења молитве „јација“ – пето клањање и обратио се присутним верницима речима: „Ова џамија је лажна, треба да нестанете, је.ем вам мајку муслиманску, ја сам Мосад мајка ми је јеврејка, треба вас убити“ те је скалпелом који је држао у руци замахивао у правцу сведока оштећеног ББ, код кога је изазвао страх), тако и субјективна обележја предметног кривичног дела, која се односе на стање неурачунљивости (услед болести неспецификоване неорганске психозе) и умишљај окривљеног, усмерен на извршење кривичног дела у питању.

По налажењу Врховног суда, сама садржина изговорених речи као и поступци, замахивање скалпелом који је држао у руци у правцу сведока оштећеног ББ, су били подобни да код оштећеног изазову страх за сопствени живот, као и осталих присутних у дворишту верског објекта. Поред тога, радња овог кривичног дела је прописана алтернативно, те у том смислу садржина изговорених речи је била таква да је иста могла изазвати верску мржњу и нетрпељивост, односно да утиче на емоције присутних и створи негативно осећање према народу или вери учиниоца, с обзиром да се присутним верницима обратио у дворишту верског објекта, дакле етничким заједницама које живе у Србији, за време вршења молитве „јација“, при чему није од значаја да ли је учинилац исте верске припадности као и оштећени.

Самим тим, побијаним правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се поднетим захтевом браниоца неосновано указује.

Бранилац учиниоца АА, истиче у захтеву и повреди кривичног закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП, али не образлаже у чему се наведене повреде састоје,

па у том делу захтев нема прописани садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, па се Врховни суд у ове наводе захтева није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић